

Agatha Christie

Het ABC-mysterie

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

woord vooraf

In het volgende relaas ben ik afgeweken van mijn oude gewoonte slechts die voorvallen en scènes te beschrijven waarbij ik persoonlijk aanwezig ben geweest. Daarom zijn enkele hoofdstukken in de derde persoon geschreven.

Ter geruststelling wil ik hier onmiddellijk aan toevoegen, dat ik kan instaan voor de juistheid van de gebeurtenissen die in deze hoofdstukken beschreven zijn. Indien ik mij al een zekere dichterlijke vrijheid heb veroorloofd bij het beschrijven van de gedachten en gevoelens der diverse personen, heb ik dat gedaan in de overtuiging die te hebben weergegeven zoals ze in werkelijkheid zijn geweest. Ik kan hier nog bij vermelden, dat een en ander door mijn vriend Hercule Poirot gecontroleerd is.

Tot slot wil ik opmerken dat wanneer ik enkele van de minder belangrijke persoonlijke verhoudingen die voortvloeiden uit deze vreemde serie misdaden, wat al te uitgebreid heb beschreven, dit gebeurd is omdat men het menselijke en persoonlijke element nooit over het hoofd mag zien. Hercule Poirot heeft mij

eens op zeer dramatische wijze aangetoond dat romantiek een nevenproduct kan zijn van de misdaad.

Wat het oplossen van het ABC-mysterie betreft kan ik slechts zeggen dat Poirot, naar mijn bescheiden mening, zijn geniale gaven nog nooit zo duidelijk heeft gedemonstreerd als in de behandeling van dit probleem, dat zo volkomen afweek van alles wat tot dusverre op zijn weg was gekomen.

Kapitein Arthur Hastings, O.B.E.

1.

de brief

Het was in juni 1935 dat ik, komend van mijn ranch in Zuid-Amerika, Engeland bereikte, waar ik zes maanden dacht te blijven. Het was daarginds voor ons een moeilijke tijd geweest. Zoals vele anderen hadden wij de terugslag ondervonden van de Beurskrach. Ik moest in Engeland verschillende zaken regelen en vond dat ik die in dit geval het beste persoonlijk kon afhandelen. Mijn vrouw was achtergebleven om de ranch te beheren.

Het spreekt vanzelf dat een van de eerste bezoeken die ik in Engeland aflegde, mijn oude vriend Hercule Poirot gold.

Ik trof hem thuis in zijn nieuwe Londense verzorgingsflat en beschuldigde hem ervan (en hij moest toegeven dat ik gelijk had), dit bijzondere gebouw enkel en alleen te hebben uitgezocht om zijn strakke geometrische lijnen en proporties.

‘Inderdaad, beste kerel, maar die symmetrie dóet ook bijzonder plezierig aan, vind je niet?’

Ik zei dat je ook teveel vierkanten kan hebben en vroeg, met een toespeling op een oud

grapje, of men er in deze hypermoderne herberg al in geslaagd was de kippen vierkante eieren te laten leggen.

Poirot lachte hartelijk.

‘Ha, weet je nog? Nee, helaas heeft de wetenschap de kippen er nog niet toe kunnen bewegen zich aan te passen aan de moderne smaak; ze leggen nog steeds eieren van verschillende grootte en kleur!’

Het deed me goed mijn oude vriend weer te zien. Hij zag er uitstekend uit, haast geen dag ouder dan toen ik hem voor het laatst had gezien.

‘Je ziet er patent uit, Poirot,’ zei ik. ‘Je bent geen dag ouder geworden. Ik zou zelfs bijna zeggen dat je minder grijze haren hebt dan toen ik je voor het laatst zag. Maar dat is natuurlijk niet mogelijk.’

Poirot straalde.

‘Waarom zou dat niet mogelijk zijn? Het is namelijk waar.’

‘Je wilt toch niet zeggen dat jouw haar van grijs zwart wordt in plaats van andersom?’

‘Jazeker.’

‘Maar dat is toch wetenschappelijk onbestaanbaar?’

‘Helemaal niet.’

‘Het is in elk geval iets heel bijzonders en

tegennatuurlijks.'

'Zoals gewoonlijk, Hastings, is je geest nog steeds argeloos en onberoerd door wantrouwen. De jaren veranderen je niet op dat punt. Je merkt een feit op en geeft meteen de oplossing, zonder het zelf te merken!'

Ik staarde hem niet-begrijpend aan.

Zonder een woord te zeggen liep hij naar zijn slaapkamer en kwam terug met een fles die hij mij overhandigde.

Ik pakte de fles aan en begreep het nog steeds niet.

Op het etiket stond:

*REVIVIT. Brengt de natuurlijke haar-
kleur terug.*

*REVIVIT is geen haarverf. Het is lever-
baar in vijf tinten: asblond, kastanje-
bruin, titiaan, bruin en zwart.*

'Poirot!' riep ik uit. 'Je hebt je haar geverfd!'

'Aha, er gaat je een licht op!'

'Dus daarom lijkt je haar zoveel zwarter dan de laatste keer dat ik hier was.'

'Precies.'

'Goeie hemel,' zei ik, herstellend van de schrik. 'Als ik de volgende keer kom, draag

je misschien wel een valse snor. Of doe je dat nu al?’

Poirot kromp ineen. Zijn snor was altijd een teer punt geweest. Hij was er geweldig trots op. Mijn woorden troffen hem in het hart.

‘Nee, nee, werkelijk niet, *mon ami*. Die dag, zo geve de goede God, is nog ver. Een valse snor! *Quel horreur!*’

Hij trok er hard aan om me te laten zien dat de snor echt was.

‘In elk geval groeit hij nog weelderig,’ zei ik.

‘*N’est-ce pas?* In heel Londen heb ik nog nooit een snor gezien die de mijne kan evenaren.’

En dat is maar goed ook, dacht ik bij mezelf. Maar ik zou Poirot voor geen geld ter wereld hebben willen kwetsen door dit te zeggen.

In plaats daarvan vroeg ik of hij nu en dan nog wel de kans kreeg zijn beroep uit te oefenen.

‘Ik weet wel,’ zei ik, ‘dat je je eigenlijk al jaren geleden uit zaken hebt teruggetrokken.’

‘*C’est vrai*. Om mergpompoenen te kweken! En ik ben nog niet begonnen of er wordt een moord gepleegd en de pompoenen kunnen weer naar de duivel lopen. En sindsdien – ik weet precies wat je wilt zeggen – ben ik net

een prima donna die haar allerlaatste voorstelling geeft: die allerlaatste voorstelling die ieder jaar opnieuw gegeven wordt!’

Ik lachte.

‘Werkelijk, zo gaat het met mij. Elke keer zeg ik: dit is de laatste keer. Maar nee, er gebeurt steeds weer iets anders! En ik wil bekennen, beste vriend, stil te leven bevalt mij helemaal niet. Als de grijze celletjes niet gebruikt worden, komt er roest op.’

‘Juist,’ zei ik. ‘Je gebruikt ze dus op bescheiden schaal.’

‘Precies. Ik ben heel kieskeurig. Voor Hercule Poirot is tegenwoordig alleen de crème de la crime.’

‘En is er veel van dat soort crime op je weg gekomen?’

‘*Pas mal*. Niet lang geleden ben ik door het oog van de naald gekropen.’

‘Had je bijna gefaald?’

‘Nee, nee!’ Poirot leek diep geschokt over zo’n veronderstelling. ‘Maar ik – *ik, Hercule Poirot*, was bijna vermoord.’

Ik floot tussen mijn tanden.

‘Een bijzonder ondernemende moordenaar!’

‘Niet zozeer ondernemend als wel onvoorzichtig,’ zei Poirot. ‘Dat was het: onvoorzich-

tig. Maar daar zullen we het niet over hebben. Je weet, Hastings, in veel opzichten beschouw ik jou als mijn mascotte.'

'O – hmm,' zei ik. 'In welke opzichten dan?'

Poirot gaf niet direct antwoord op mijn vraag. Hij vervolgde: 'Zodra ik hoorde dat je zou komen zei ik tegen mezelf: nu gaat er iets gebeuren. Net als vroeger gaan we samen op jacht, wij tweeën. Maar het moet geen alledaags zaakje zijn. Het moet zijn' – hij gesticuleerde opgewonden – 'iets *recherché, délicate, fine.*' Hij gaf het laatste Franse vrijwel onvertaalbare woord zijn volle expressie.

'Ik moet zeggen, Poirot, dat een ander zou denken dat je een diner bestelde bij Ritz.'

'Terwijl je geen misdaad kunt krijgen op bestelling? Dat is maar al te waar.' Hij zuchtte. 'Maar ik geloof in geluk, in voorbeschikking als je wilt. Het is jouw voorbeschikking mij terzijde te staan en mij te weerhouden van de onvergeeflijke blunder.'

'Wat noem je de onvergeeflijke blunder?'

'Wat voor de hand ligt over het hoofd te zien.'

Ik liet deze gedachte op me inwerken zonder helemaal te begrijpen waar hij heen wilde.

'En,' zei ik na een tijdje met een glimlach, 'is de super misdaad al gepleegd?'

‘*Pas encore.* Tenminste, dat wil zeggen...’

Hij zweeg. Een nadenkende frons groefde zijn voorhoofd. Zijn handen zetten automatisch enkele voorwerpen recht die ik per ongeluk had verschoven.

‘Ik weet het niet zeker,’ zei hij langzaam.

Zijn stem klonk zo vreemd dat ik hem verwonderd aankeek.

De frons bleef.

Plotseling stond hij met een kort, vastbesloten knikje op en liep naar een bureau bij het raam. De inhoud was – dat spreekt vanzelf – keurig gesorteerd en in vakjes gelegd, zodat hij onmiddellijk het papier kon pakken dat hij moest hebben.

Hij liep langzaam naar me toe met een open brief in de hand. Hij las hem zelf nog eens door en gaf hem toen aan mij.

‘Vertel eens, *mon ami*,’ zei hij, ‘wat concludeer jij hieruit?’

Ik nam de brief met enige belangstelling van hem aan.

Hij was met drukletters geschreven op vrij dik, wit postpapier:

De Heer Hercule Poirot. U hebt nogal een hoge dunk van uzelf waar het gaat